

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Apel către preoțimea română

Slujitori ai tuturor altarelor românești,
Pe plan social, la temelia statului stă familia.

Pe plan spiritual așez credința.

Am spus-o aceasta în scrisoarea-răspuns ce mi-am îngăduit s'o trimit I.P.S.S. Patriarhului în calitatea mea de conducător responsabil de noua îndrumare a destinului neamului, în aceste grele clipe ale istoriei lui.

Găsesc de datoria mea să mă întorc cu față și către voi, nu pentru a mă amesteca în atribuțiile conducătorilor voștri firești, ci pentru a mi îndeplini față de voi și de Țară îndatoririle mele de armonizator al activității și al îndatoririlor tuturor, în cadrul Statului. Numai în cadrul acestei concepții vin în mijlocul vostru și cu dragoste de prim credincios vă spun că:

Biserica lui Hristos nu înseamnă numai ziduri, icoane, coruri, lumânări, clopote, slujbă.

Ea este dragoste, jertfă, milostenie, trudă, curățenie sufletească.

Oriunde trăește un suflet curat, acolo este un altar al dumnezeirii.

Pentru ca Biserica și toate podoabele ei să primească cu adevărat harul ceresc, dacă vreți să adăpostească cu folos pe cei ce înaltă rugăciuni, să-i facă să caute sprijin, și genunchii lor odată ridicați dela pământ să-i poarte mai încrezători ca înainte, dați voi întâi Bisericii tot ce Mântuitorul a așezat la temelia ei.

Cunoașteți mai bine ca mine în ce măsură cuvintele rugăciunilor voastre cuprind și desvălue drept credincioșilor puterea sau slăbiciunea sufletului vostru.

Dacă gândul vostru nu este cu totul dăruit Creatorului, dacă inima voastră nu se frământă cu adevărat pentru păcatele oamenilor, atunci și zidurile bisericilor sunt reci și chipurile Sfinților depe icoane sunt crunte, și clopotele sună spart și și lumânările par stinse.

Faceți în așa fel, încât oamenii să simtă

nevoia să meargă la Biserică și să dorească ceasul de rugăciune ca o mare liniștire sufletească.

Evangelia Mântuitorului este faptă. Ea nu a fost scrisă ca să fie, ci pentru că a fost trăită.

Viața lui Hristos-Dumnezeu, a fost supusă trudei legilor omenești, a acceptat pecetea pedepsei divine și a luptat pentru răscumpărarea noastră. Așa că din ea și numai prin ea să talmăciți viața credincioșilor.

Ascultați poverile lor și arătați-le că toate au fost trăite și înfruntate de Dumnezeu pentru biruința lor. Cel mai mic sbucium din viața oricărui faceți-l să între, să se regăsească și să se aline prin Evanghelie. Și veți vedea că roștul vieții nu le va mai fi străin, că durerile le vor primi și suferi cu credința că o fac întru biruința slavei cerești.

Talmăciți, în fiecare zi de sărbătoare, pentru înțelesul tuturor, prin predici scurte și înțelepte, Evanghelia.

Învățați să asculte cu interes și să folosească în faptele lor de fiecare clipă tot ce această carte a suferinței a înscris numai din dragostea pentru oameni.

Numai astfel vor înțelege îndatoririle la cari îi cheamă viața față de ei, față de familia lor, față de semenii lor.

Învățăturile Evangheliei să le desprindă din fapta voastră. De aceea vă cer ca în viața noastră de toate zilele:

Să fiți cei mai iubitori.

Să fiți cei mai buni.

Să fiți cei mai drepți.

Să fiți cei mai cinstiți.

Să fiți cei mai muncitori.

Să fiți cei mai gospodari.

Să nu alergați niciodată după bani, fiindcă ei vă fac să alunecați pe panta patimilor omenești.

Politica să o goniți din jurul altarelor, așa cum a gonit Mântuitorul pe mântuitorii de bani.

Să o goniți și pentru voi și pentru drept-credincioșii voștri. Ea a adus multă nenorocire în această țară. Ea v'a învrăjbit pe toți fiindcă politica, la noi, a însemnat pândă.

Să pândești un om, ca să-l dai laoparte; un loc, ca să-l ocupi fără merit; un lucru, ca să ți-l însușești cu orice preț și prin orice mijloc; o situație, ca să ajungi cât mai repede ca să te îmbogățești peste noapte.

În România legionară s'a terminat cu aceste obiceiuri. Nimeni de azi înainte nu se va putea așeza decât acolo unde meritul și puterile îl vor impune prin selecțiune, nu prin interese de castă sau prin intrigă și calomnie.

Aceasta fiindcă nici în Stat nu se poate infrânge, fără riscuri pentru toți, ordinea naturală a vieții.

Din această cauză, regimul legionar nu va fi politică.

Singura politică pe care trebuie să o faceți este aceea a iubirii de Neam și a apărării drepturilor lui sfinte prin muncă, prin cinste, prin blândețe, prin conștiință și, mai ales, și prin exemplul vostru în toate și față de toți.

Am pornit dela icoane și dela altare, să ne întoarcem la ele.

Propovăduiți și răspândiți de acolo lumina care trebuie să întrețină nestinsă flacăra focului nostru sacru.

Fără această încălzire continuă a sufletelor credincioșilor voștri, nici eu, nici nimeni altul nu va putea îndrepta acest blând și înțelegător popor, pe căile binelui.

General Ion Antonescu

Duminea a 23-a după Rusalii

Bogat în milă

„Dumnezeu, bogat fiind în milă... fiind noi morți prin păcate, ne-a făcut vii împreună cu Hristos. (Ef. 2, 4-5.)

Așa scria sfântul Apostol Pavel Efesenilor în partea din care ni s'a citit azi. Și el a trăit ce scria.

Poeților li se cere să scrie ce simțesc, scriitorilor li se cere să ne spună ce au trăit ei în gândul lor, vorbitorilor să vorbească din convingere, actorilor să se preschimbe, să trăiască rolul pe care-l joacă, să nu mai fie ei, ci persoana pe care o înfățișează pe scenă. Poeții, scriitorii, vorbitorii și actorii mari au fost mari tocmai pentru că au știut să simtă, să se gândească și să ne dea ceea ce au trăit adânc și cu toată ființa lor.

Rar se va găsi altul asemenea Apostolului Pavel, care să fi trăit, să se fi gândit, să fi simțit și să fi scris sau să fi vorbit cu atâta bogăție și adâncime. Celea cuprinse în toată predica lui, în toate epistolele lui, în loată vieța lui sunt cuprinse și în fiecare gând cum te vezi într'o oglindă mare și în fiecare ciob de oglindă.

Evanghelistul Luca ne spune în Faptele Apostolilor, cum Saul se invoise la uciderea lui Ștefan, întâiul mucenic și cum, suflând cu amenințare și cu ucidere împotriva ucenicilor Domnului, a mers la Damasc să prindă și să aducă pe creștini legați la Ierusalim. Pe drum, aproape de Damasc, a strălucit peste el lumina din cer. Lumina a strălucit peste el, când el era mai intunecat de ură. Știm cu toții, ce schimbare a adus în Pavel această lumină.

El a simțit dragostea covârșitoare a lui Hristos, a simțit mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu și a înțeles ce înseamnă, că fiind noi morți prin păcate, Dumnezeu ne-a făcut vii împreună cu Hristos.

Și la oameni găsim o milă oarecare, dar e așa de neputincioasă, așa de îngustă, așa de puțină și așa de săracă mila oamenilor. Ce poate ea să ne ajute? De

aceea cânta Psalmistul: „Nu vă nădăjduiți spre boeri, spre fiii oamenilor.“ De aceea zice Pavel: „Dumnezeu, bogat fiind în milă“; de aceea se ruga Psalmistul: „Miluește-mă, Dumnezeule, după mare mila ta“. Nu după mila cea puțină a oamenilor, ci după mila ta, care este bogată, care este mare.

Un tâlcuitor al sfintelor Scripturi (Savonarola) scrie, că și la Dumnezeu este o milă puțină. „Puțină, zice, e mila ta, când slobozi pe oameni din ticăloșia trupească“, când bolnavului îi dai sănătate; când pământul lui Dumnezeu ne dă hrană și nu ne lasă să murim de foame, când celor din pustie le deschide izvor din piatră și nu-i lasă să se stingă de sete, când pe cei mușcați de șarpe nu-i lasă să moară ci prin șarpele de aramă înălțat în pustie le dă sănătate și vieță.

E mare și bogată însă mila lui Dumnezeu „când ridică pe oameni deasupra celor pământești“, când iartă pe fiul cel rătăcit, când caută oia cea pierdută, când în locul șarpelui de aramă însuși Hristos se înalță pe Cruce, ca să ne scape pe noi cei mușcați de șarpele păcatului.

Și noi, cei de azi, cerem mila lui Dumnezeu. O cerem când suntem bolnavi, să ne ridice din patul durerii, cum a ridicat atâția bolnavi. Ca Petru când se afunda și noi cerem o milă, când vedem primejdia în fața noastră. Ca apostolii din corabia invăluită de valuri și noi cerem mila lui Dumnezeu când vedem furtuna războaielor răscolindu-ne valurile vieții liniștite.

E bine și așa. E bine, dar ceea ce cerem în felul acesta, e numai mila cea puțină, numai mila cea săracă a lui Dumnezeu.

Împărații dau daruri împărătești, iar Dumnezeu, bogat fiind în milă, vrea să ne dea mila cea bogată a sa și așteaptă ca noi să cerem mila lui cea mare.

Slăbănogul din Capernaum cerea sănătate, numai sănătate, iar Hristos, bogat fiind în milă, i-a dăruit iertare de păcate și prin iertare și sănătate. Apostolul

Petru a fost bucuros că i s'a întins mâna și a fost scăpat din valuri; dar nou cu totul și viu împreună cu Hristos s'a simțit când i s'a iertat păcatul lepădării.

Să cerem cu toată încrederea mila cea mare și bogată. Când ne rugăm, în biserică sau acasă, să nu ne mărginim să cerem numai pâinea cea de toate zilele, numai sănătate; să cerem mai vartos ca numele lui Dumnezeu să se sfințească, să vină împărăția lui. Când ne spovedim, să nu ne fie greu a spune toate fărâdelegile și pe cele mici și pe cele mari cu deplina încredere, că lui Dumnezeu îi place să dea daruri dumnezeiești. Când ne cuminecăm să nu ne mulțămim, că ne-am împărțit pentru o sărbătoare oarecare, ci să cerem cu toată încrederea, cum ne învață sfântul Kiril (din Alexandria), ca la infrișoșata și a doua venire să ne învrednicească să stăm deadreapta mării Lui, sau precum zice sfântul Ioan Gură de Aur: „Dă-ne nouă, să ne împărțăm cu tine mai adevărat în ziua cea neînserată a împărăției tale“.

Cereți întâi, zicea Hristos, împărăția cerurilor și toate celelalte se vor adăoge vouă și aceasta înseamnă să cerem mila cea mare și bogată a lui Dumnezeu și atunci și toate măruntele daruri ale milei celei puține ni se vor da.

F. C.

Ingenuncherea

Duminecă în 29 IX. 1940 s'a cetit în toate bisericile Episcopiei Aradului, ordinul P. S. S. Părintelui Episcop Andrei, ca toți credincioșii să ingenuncheze când se cântă „Pe tine Te laudăm“...

Dispoziția aceasta este menită să restaureze regula ingenuncherii în biserică și prin ea adevărata viață religioasă.

Cineva a făcut observația că în vremurile de astăzi numai regii și preoții mai ingenunchează. S'a rărit așa de mult numărul oamenilor care ingenunchează, încât multora li se pare o greutate, o adevărată rușine să-și mai plece genunchii. Îți trebuie un adevărat curaj, ca să înfrunți zămbetele și să birui prejudecățile mulțimii și să împlinești acest act religios de mâna întâi, care este ingenuncherea.

De ce trebuie să ingenunchem? Întâi de toate pentru că ingenuncherea este o stare de pietate și de pocăință (care se face în genunchi); este un act de adorare și adorarea este suprema iubire, este dragostea cea mai presus de cunoștință (Efes. 3. 19). Cele mai adevărate și mai adânci sentimente religioase se trăesc în genunchi. Esența, puterea, frumusețea și bucuria religiei, în genunchi se simțesc și se trăesc. Cine nu ingenunchează încă n'a ajuns la religiozitate și nu-și poate da seama cam ce-i religia.

Cei mai religioși oameni sunt copiii (pentru că sunt cei mai nevinovați). Ei învață se se roage în genunchi. Mama așa-i învață, și este ceva ingeresc în acest învă-

tământ, — aduceți-vă aminte de el, — dar este și o condiție de mântuire. Căci — zice Mântuitorul — „de nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția lui Dumnezeu“.

Ingenuncherea mai este și o trebuință psihologică a firii noastre. Pomul nu aduce roade până ce nu-și scutură florile, nici omul până ce nu-și lapădă pozoabele vanităților, fala, trufia.

Ingenuncherea este înfrângerea vanității. Omul mândru este urâciunea lui Dumnezeu, pentru că este un om fals, un egoist, un rob al deșertăciunii; are în el ceva demonic. Ingenuncherea este prăbușirea, moartea omului vechiu; ridicarea este o înviere. Fiecare om se ridică din genunchi oarecum schimbat; mai ușor, mai tare și mai bun, mai sincer, mai smerit și mai religios.

Ingenuncherea este o practică sfântă, biblică și bisericască. O aflăm în toate religiile, dar mai ales în creștinism. Mântuitorul se roagă în genunchi în Ghetsmani; Sf. Ștefan ingenunchează când e ucis cu pietri (Fapte 7, 60). Sf. Petru (Fapte 9, 10) și Pavel (Fapte 20, 36; 21, 5; Ef. 3, 14) de asemenea se roagă în genunchi și de atunci și până astăzi ingenuncherea a rămas o practică religioasă sfântă, pentru cultivarea și manifestarea pietății, adorării, pocăinței, a smereniei și peste tot a religiei.

Iată de ce se cuvine să ingenunchem.

Cum se ingenunchează? Cu amândoi genunchii. Aceasta este ingenuncherea întreagă și corectă. Cea cu un genunchiu este și greșită și nefirească și obositoare (și neestetice).

Când trebuie să ingenunchem? Ar trebui totdeauna, când ne facem rugăciunile, sau cel puțin unele din ele. La rugăciunile publice de regulă se ingenunchează când se cetește Sf. Evanghelie sau se fac rugăciuni speciale, cum sunt cele dela Tedeum. Pentru noi este important să știm când trebuie să ingenunchem în biserică și mai ales la Sf. Liturghie:

1. Când se cetește Sf. Evanghelie — la orice slujbă — din respect față de cuvintele și învățăturile Mântuitorului; 2. La eșirea cu sf. daruri, după cântarea Heruvicului; 3. La cântarea „Pe Tine Te laudăm“... și 4. Unii mai ingenunchează și la chemarea: „Cu frica lui Dumnezeu., să vă apropiați“. (Măcar să ingenuncheze în fața Sf. Potir, ducă nu se cuminecă).

Ingenuncherea cea mai însemnată este la: „Pe Tine Te laudăm“, pentru că momentul acesta e „punctul culminant din Sf. Liturghie“, cel mai sfânt și mai înfricoșat din toate slujbele Bisericii.

Acum se întâmplă „Prefacerea“, adică minunea când jertfa pâinii și al vinului se preface în jertfa trupului și a sângelui euharistic, în jertfa Mântuitorului de pe Golgota; este momentul tainic și cutremurător când Iisus Hristos își ascunde firea și ființa de Dumnezeu-Om, sub chipul pâinii și al vinului. În fața acestei minuni ce covârșește orice minte, suntem chemați să ne smerim, să ne indoim amândoi genunchii, să ne plecăm

capetele până la pământ și să ne rugăm cu toată ardoarea, cum se roagă preotul în altar: „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeuule...”, sau rostind cel puțin rugăciunea tâlharului de pe cruce: „Pomeneste-mă, Doamne, întru împărăția Ta”!

Profetul Moise, pe când păștea oile pe muntele Horeb, vede un rug ce ardea și nu se mistuia. Apropiindu-se de el, aude un glas care-i grăește: „Moise! Moise!... Descalță-te de sandalele tale, fiindcă locul pe care stai, este pământ sfânt” (Ieșirea 3, 1-5). Acelaș glas ceresc ne vorbește și nouă fiecăruia: Creștine, locul pe care stai, Biserica este locul sfânt, și altarul ei, Sfânta Sfințelor, este tronul Dumnezeirii. Descalță-te! Desbracă-te de tot răul și ingenunchiază cu frică și cu tremur în fața focului mistuitor de păcate ce ți se arată în Sf. Cuminicătură. Ingenunchează în tăcere, cu credință și cu dragoste.

Căci ingenuncherea este actul celei mai sincere și solemne seriozități. — De aceea să nu se mire nimeni că actualul regim de conducere al Țării s'a inaugurat prin acest act caracteristic religios, — și prin potunca dată ca toți să ingenuncheze, pentru ca toți să se reculeagă și să se reconforteze.

În ingenunchere se ascunde secretul forței morale și noi astăzi de forța aceasta avem cea mai mare trebuință. De ce? Pentru că trăim vremuri tulburi, vremuri de războaie apocaliptice, de furtuni care ne pun la încercare nervii. Și vor urma timpuri și mai tulburi și mai zbruciumate. Toate valurile vor trece peste noi, dar nimeni să nu se teamă. Războiul lumii de astăzi se va isprăvi, ca și cel din 1918, printr'o istovire și descompunere generală, a învinșilor și a învingătorilor. Cine va răbda până la sfârșit, acela se va mântui (Matei 24, 13). Rolul nostru va fi atunci, — la urmă, — dacă vom ști să ne păstrăm până la capăt echilibrul, credința religioasă și disciplina națională.

Așa dar, nimeni să nu se indoiască, nimeni să nu se înspăimânte de nicio jertfă, pentru că în jertfă este izvorul puterii și a măririi. Toți să rabde până la urmă, toți să se roage cu evlavie și să ingenuncheze în fața lui Dumnezeu, ca să depărteze dela noi mânia care cu dreptate a venit asupra noastră, să se miluiască spre noi și să ne mântuiască.

Doamne mântuește pe cei binecredincioși și ne auzi pe noi, — acum și pururea.

Rezultatul unei vizite canonice inopinată

Era o zi de vară târzie; acum e anul. Zi de sărbătoare, Dumineca dimineața. Cerul era acoperit de straturi groase de nori ce se mișcau în-țet spre orizont. Țărani mânau a lene vitele la fâștori, să le ducă la pășune. Pe prispa casei meditam asupra versetului biblic „Dumnezeu

este iubire” (Ioan), ce fusese în una din pastoralele P.S. Episcop Andrei punctul de plecare și se potrivea cu periopa zilei

Așteptam, pe de altă parte dăngănitul clopotului celui mare, să mă cheme la sf. slujbă dumnezească. Crâșnicul, un om scund și molatec pe care timpul îl ingreuna și mai mult, cu greu se urnea de acasă.

Însfârșit un dăngănit lung urmat de altele mai scurte trecuseră ca o undă pe deasupra satului chemând credincioșii la biserică.

Norii se imprăstiaseră și se rupseră în bucăți plutind în aer ca niște ghețari, zărindu-se deasupra lor bolta albastră a cerului.

În pragul Sf. biserici cu binețe mă întâmpină cantorul, un om scund dar bine făcut, prin care trecuseră în războiul mondial 16 gloanțe, zicându-mi: Azi vom avea vreme bună. În mirosul bine plăcut al fumului de tămâie amestecat cu melodioasele cântări bisericesti se începe și continuă sf. slujbă.

Când din fața sf. altar exclamam cuvintele liturgice: „Și pe voi pe toți drept măriturilor creștini să vă pomenască Domnul Dumnezeu întru împărăția sa...”, printre sfintele daruri observai figura blajină și blândă a Prea Sf. Episcop Andrei intrând în Sf. biserică urmat de P. Cucernicul Vicar Eparhial și de sârguinciosul Părinte Protopop. O emoție spontană mă cuprinde, însă dându-mi seama de mărețul act ce săvârșisem, calmul deveni repede și continuai, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic excepțional. Când stranele cântau Priceasna, Prea Sf. Sa cu pași domoli, dar hotărâși, urcă amvonul și împărtășește turmei cuvântătoare povețele arhieresti țesute cu adevărurile biblice necesare mântuirii sufletești.

Din idei culse în grabă, în acelaș timp, îmi formulai raportul. Arătăm starea moral-religioasă cu părțile bune și scăderile ei, după cum se prezintă în realitate.

În replică, Prea Sfinția Sa aruncă un val de mustărări nevinovate și cu dubul blândeței combătu scăderile, în special concubinajul. O liniște adâncă se lăsă peste întreaga turmă; păreau adevărate statui, privind spre purtătorul luminei evanghelice.

De pe fețele tuturor se observa promisiunea solemnă de a se îndrepta. ...Și Prea Sfinția Sa încheie cu cuvintele: „Dumnezeu să vă ajute; vouă, să vă puteți îndeplini obligațiunile morale și fie, Părinte, să poți stărpi răul”.

Rezultatul acestei înalte vizite a fost, în decurs de un an, 37 părechi concubini cer binecuvântarea Sf. biserici și o primesc.

Pr. Dr. R. Popa

Cărți

Lelița Catrina: Pentru Tine, Doamne. Versuri. București 1940. Pagini 189, preț 60 lei.

Editura revistei „Poporul Românesc” a dat publicității al doilea volum de poezii religioase, datorite poetesei Lelița Catrina (Ecatrina Șt. Manole).

În primul volum: Cărările durerii, se cuprind 61

poezii, scrise în versuri ușoare și străbătute de un viu sentiment religios. — În luptă cu puterea răului, omul suferă. Suferința este izvor de credință și mângăiere, de rugăciune și curățire, de înălțare, de creație și de... poezie.

Am scris cărările durerii,
Cum scrii un ou de Paști, cu ceară.
Și flori le-am semănat pe margini
Și-am plâns pe ele 'n fapt de seară.

În miez de noapte-am plâns pe ele
Și dacă le-am greșit cumva,
De vină-i ochiul care-adesea,
Lângă durere lăcrăma.

Nota durerii o găsim și în seria celor 52 poezii, care alcătuiesc volumul al doilea: *Pentru Tine, Doamne*. Din lacrimi și din suferințe se nasc, cresc și biruiesc idealurile; prin durere ne vorbește însuși Dumnezeu atotputernicul:

De-atâtea ori, pe brațul meu de tină,
Cu voia Ta, s'a odihnit durerea,
Aripa ei mi-a alintat obrazii
Și Tu ți-ai arătat, prin ea, puterea.

(Slăvit să fii...)

Binecuvântarea și binefacerile durerii s'au arătat prin Mântuitorul nostru pe Golgota. Prin El a fost consacrată suferința. Atunci

Plângeau răzleț apostolii, ca unul.
Femeile-și strângeau durerea'n plete.
Se frământa pământul în adâncuri
Și'n cer plângeau toți ingerii, în cete.

Pe drumul greu ce sue spre Golgota
Dureri de om purtând, cu toată vrerea
Suia, cu ucigașii laolaltă
Iisus Hristos, blagoslovind durerea.

(Pe drumul Golgotei)

Durerea însoțește pe om pretutindeni, căci ea n'are hotare, n'are odihnă, „n'are sărbători”. Din cleștele ei nimeni nu ne poate scăpa, fără numai Dumnezeu. De aceea strigătele noastre de mântuire Lui i se adresează rugătoare:

Stăpâne!
Rugămu-ne, din cerul Tău,
Ne izbăvește de cel rău!

(Ierihonul)

Cu aceeași greutate, poate și mai mare, apasă pe conștiința omului păcatele. Ele sunt multe și grele.

Păcate am, mai grele decât plumbul
Mai grele decât piatra grea de stâncă.
Sunt multe, Doamne, ca nisipul mării
Și negre ca prăpastia adâncă.

(Apele vieții)

În contrast cu puterea durerii și cu greutatea păcatului, se află firea omului, slăbănoagă. Ca să scape

din robia acestor vrăjmași, sufletul credincios se roagă cu căldură și cu pietate:

Rămâi cu mine, Doamne'n întunec
Și ține-mă ca pe-un copil, de mână:
Puterea mea e abur în risipă
Și vrerea mea e vrerea de țărână.

(Rămâi cu mine, Doamne)

Pe lângă astfel de subiecte, poezia Leliței Catrina cuprinde un ciclu evanghelic care începe cu Ioachim și Ana și încheie cu Învierea. Remarcăm aci versurile din *Buna Vestire*, în care se descrie întâlnirea și con-vorbirea arhanghelului Gavriil cu Fecioara Maria:

Și pas făcând spre Ea, I se închină,
Punându-i flori de crin în mâna dreaptă;
Iar vorba lui curată, ca argintul,
Către Fecioara Sfântă se îndreaptă:

Cu Tine este Dumnezeu, Marie!
Între femei, ești binecuvântată.
Vei naște pe Iisus Mântuitorul
Și Dumnezeu din cer îi va fi Tată.

În Duhul Sfânt, primi-vei zămislire
Și neamurile Ți s'or închina, Marie.
Iisus Hristos va fi 'mpăratul lumii
Și va împărăți în veșnicie...

Altă categorie de poezii, din colecția de care ne ocupăm, sunt chemările la Biserică, să ingenunchem și Să ne rugăm: pentru regi și împărați, pentru iertarea păcatelor și pentru pacea lumii.

În sufletele 'ndurerate,
Făclii să ardem și tămâe
Pustiei să se ducă ura
Și sfântă pacea să rămâe.

Întreagă inspirația religioasă a poetesei L. Catrina se revarsă din tezaurul credinței creștine ortodoxe. Ideile și imaginile pe care le cuprinde sunt cele biblice așa după cum le reprezintă credința, evlavie și peste tot tradiția Bisericii noastre. De aceea le recomandăm cetitorilor ca lectură recreativă și pentru declamări la festivalurile populare.

Informațiuni

● **Pentru ce expulzează Ungurii pe preoții ort. români?** În partea din jud. Bihor rămasă Ungariei în urma nedreptului verdict dela Viena, se mai găsesc 106 parohii ort. române. În acestea nu se mai află astăzi nici 5 preoți ort. români. După ce vre-o 30, presimțind ura atavică a uzurpatorilor, se refugiaseră măcar cu un bagaj de mână în România, înainte de intrarea armatei maghiare; ceice au mai rămas la parohii încrezători în omenia ungurească, au fost expulzați cu toții de către comandamentul militar maghiar în noaptea de 5 Octombrie și în ziua următoare. Cei mai mulți au fost arestați în noaptea spre 6 Oct. când li s'a prezentat la casă patrula de jandarmi și forțându-i să plece numaidecât, împreună cu

toți membrii familiei, fără orice bagaj, i-a smuls din mijlocul poporului. Unii au fost duși pe jos până la frontieră, iar ceilalți învagonați în aceleași vagoane murdare pentru vite, în care erau înghesuiți ceilalți intelectuali și fruntași români, expulsați și ei din Ardealul de nord. În 6 Octombrie a. c. a sosit la Arad primul tren cu 6 astfel de vagoane, în care erau fixate 283 persoane, toți intelectuali din Oradea, în frunte cu P. S. Episcop Nicolae al Oradei. Abia cu transportul al doilea, de 12 vagoane, în 8 Octombrie, după o călătorie de 2-3 zile, au început să sosească la Arad și preoții noștri expulzați din întreg Ardealul de nord, cu familiile lor. Avem astăzi la Arad multe zeci de preoți ort. români nu numai din Bihor, ci și din jud. Sălaj, Satumare, Someș, Cluj etc. cari au fost îndrumați spre țară peste Lökösháza, prin punctul Curtici. Calvarul acestei călătorii nu-l putem descrie. După ce vagoanele de vite, pline de gunoi, în care au fost încărcate, au fost plumbuite la plecare, călătorii, între care erau foarte mulți copii, zile întregi au rămas fără hrană, fără apă, și neavând voie de a se da jos nici pentru lipsurile naturale. La punctul unguresc de frontieră s'au luat fiecărui călător banii și obiectele de valoare. Unii au primit dovadă despre cele predate, cei mai mulți însă au trebuit să se mulțumească cu trecerea pe un tablou. În acel hal, de tortură trupească și umilire sufletească au sosit în teritoriu românesc cei circa 1000 expulsați din Ungaria.

Văzând numărul cel mare de preoți ort. români expulzați, în frunte cu P. S. Episcop Nicolae dela Oradea, involuntar îți vine întrebarea: Oare pentruce vor Ungurii să lase satele române fără preoți ortodoxi? Răspunsul îl avem în informația, absolut autentică, că începând cu Duminică, 6 Octombrie 1940, în toate bisericile ort. române din Ungaria mică (circa 25 parohii) a fost introdusă ca obligatorie limba liturgică maghiară. Deocamdată s'a admis ca a doua Duminică să se servească și în românește. Când unii au cerut explicații li s'a spus că așa cer leventii, adică noua generație care nu mai știe românește. Procesul maghiarizării cu forța și prin biserică a început deci pentru Românii ortodoxi, cari în 1919 rămăseseră în jud. Cenad și Bihorul de vest. Va urma acum continuarea și pentru restul Ardealului, de curând cotoșit. Suntem siguri că în lipsa preoților expulzați, se va atenta cât de curând și la ființa celorlalte parohii ort. române. Renegați, de teapa unui Fekete, care a lucrat până aci în Bihor, se vor mai găsi.

Alături de catolicismul maghiar șovinist, care inspiră actele de răzbunare împotriva bisericilor ort. române zidite în cei 21 de ani de stăpânire românească în toate așezările românești dealungul frontierei de vest, — a căror dărâmare și sechestrare o cere acum, — mai intră în luptă și năluca bisericii greco-orientale maghiare, care socotește sosit timpul de a secera biruințe ușoare, după atâtea încercări nereușite.

Blestemul neamului românesc va apăsa greu asupra tuturor acelor cari prin astfel de mijloace vor să piardă suflete românești, iar mâna lui Dumnezeu va zdrobi neagra operă de conspirație mai înainte de a se bucura de roade viabile. (I.P.)

● **După 30 zile de guvernare legionară,** Duminică în 6 Oct. c. s'a ținut în București prima și cea mai impunătoare manifestare a forțelor legionare. Aproape o sută mii de legionari din toată țara s'au adunat în fața Patriarhiei, au ascultat cuvântările d-lui Horea Sima comandantul mișcării și a d-lui gen. I. Antonescu conducătorul Statului, apoi au defilat prin fața statuii lui Mihai Viteazul și a conducătorilor Țării. Dela ora 10 a. m. până la ora 4 p. m. Capitala a vuit sub pasul și cântecul legionar.

Au biruit morții!... Se mai îndoiește cineva?

● **Generositate românească.** Familiile capilor mișcării legionare internțiți și asasinați la R. Sărat: Codreanu, Cantacuzino, Clime, Furdul, Șiancu, Banea, Totu, Bănică etc., au solicitat dela Conducătorul Statului ca penitenciarul, devenit istoric, dela R. Sărat să fie transformat în muzeu legionar, ceea ce dl general I. Antonescu a aprobat.

Pe lângă desideratul acesta, scrisoarea mai cuprinde și următoarea „rugăminte de ordin sufletesc“:

„Dorim ca în România legionară să se acorde întreg respectul cuvenit atât față de ființa omenească în sine cât și față de orice credință sinceră. Să nu mai fie deținuți politici pentru români, iar cei străini să fie trimiși în țara lor. Pe pământul țării noastre să nu mai fie suferință pentru idei, iar cei arestați să fie izolați de societate dar cu nimic să nu fie chinuiți.

Domnule general, această rugăminte v'o adresează familiile unor oameni cari au fost condamnați, internțiți, umiliți, chinuiți și apoi asasinați pentru credința lor. Iar în toată tragedia lor nimeni nu i a tratat ca pe niște oameni și niciodată nu s'au bucurat de ceace este respectul față de om.

Să știți că pe cineva sincer și curat sufletește suferința nedreaptă nu l face mai rău, ci mai bun — îl apropie de Dumnezeu. Și cu cât un om bun suferă mai mult cu atât devine mai bun“.

● **Ven. Consiliu Eparhial,** în ședința secției adm. bisericești ținută în 10 Oct. 1940, a adus următoarele hotărâri:

A primit renunțarea pâr. R. Codreanu, dela parohia Arad-Micălăca.

Conferințele pastorale se vor reactiva, în conformitate cu art. 81 din Statut.

S'au făcut următoarele numiri de preoți expulzați:

1. Alex. Cherebețiu dela parohia Chiochiș jud. Someș, la Troaș.
2. Alex. Herman din Rogoz j. Someș la Baia.
3. Ignatie Borza dela Carei-Mari la Târnova II.

S'au primit în Academia Teologică următorii studenți: Tib. Dârlea (Gașă), Avacum Bulzan (Bocsig), Const. Vasile (Buzău), Teodor Codilă (Bihor), T. Căvâșdan (Bihor), Cornel Crăciunescu (Satchinez), Șt. Farca (Sănnicolaul-Mare), I. Ghencea (Muscel), Iancu Florea (Bihor), Aurel Olariu (Timișoara), P. Gh. Popa (Bihor), Nic. Jucuțiu (Izvin), toți în anul I; Aurel Cioflan (Bihor) în an. II; Ioan Popa (Hunedoara) și Gh. Lițiu (Bihor) în an. IV.

● **D-l general Alex. Vlad,** primarul municipiului Arad, a dimisionat. În locul D-Sale a fost numit tinărul avocat legionar din Chișineu-Criș, dl Dr. Emil Monția.

● **Dl Lazar Igrışan**, Inspectorul școlar al județului Arad a trecut la pensie cu data de 1 Sept. 1940. D-sa a slujit școala primară și idealurile ei, cu devotament, 35 ani, dintre cari 15 sub vitregia vremurilor de dominație ungară și 20 sub era nouă, românească.

Pentru vredniciile D-sale de dascăl confesional, revizor și inspector școlar, arătate și pe teren bisericesc, a fost ales membru și în Adunarea noastră eparhială.

În locul D-Sale funcționează de inspector școlar d-l R. Furdui, fost revizor de control.

● **Reconstituirea Societății „Sf. Gheorghe” dela Școala Normală.** Duminică, 6 Octombrie, într'o pioasă și înălțătoare adunare, s'a reconstituit Soc. morală „Sf. Gheorghe” a elevilor normaliști din Arad.

C. Sa pâr. prof. I. Hălmăgean într'o cuvântare ocazională a trecut în revistă frumoasa activitate dăsfășurată de membrii societății în decursul anului trecut și a arătat importanța covârșitoare pe care o are această societate mai ales în zilele noastre.

După cuvântare, se trece la alegerea comitetului. Au fost aleși cu unanimitate de voturi următorii:

Președinte: Aurel Richiceanu cl. VIII-a.

Vicepreședinte: Petru Mager cl. VIII-a.

Secretari: Dumitru Emandi cl. VII-a, Mircea Emandi cl. VII-a.

Casier: Ilie Gh. Crișan cl. VI-a.

Cenzori: Simion Belean cl. VI-a, Viorel Gheorghită cl. VI-a.

În cadrul societății a intrat anul acesta săvârșirea sf. slujbe a utreniei în fiecare dimineață, în capela școlii, iar Duminică, săvârșirea sf. Liturghii.

Comitetul societății a hotărât ca să se țină ședințe cu program cât mai bogat în fiecare Duminică. În ziua de Sf. Dumitru, patronul școlii, se va ține o ședință festivă la care va fi invitat și public din oraș.

Il. Gh. C.

● **„Slova ortodoxă”** publică un substanțial articol de fond despre „Biserica Vie”, sub semnătura distinsului ei director I. Constantinescu, din care reproducem cu plăcere următoarele pasagii elocvente:

„S'a vorbit și s'a scris mereu că avem nevoie de o biserică vie dar nimeni până azi n'a definit ce înseamnă această expresie.

Ea a circulat ca o monedă scumpă în mâni pătate. Rămân surprins că nu mai vrem să privim trecutul, spre a face constatarea că ortodoxia veșnic a fost vie; ea a contribuit la ridicarea morală și culturală a statului Român. Nu statul politic singur a realizat ceea ce cheamă naționalism ci biserica a cimentat legătura între popor și concepția de conducere a lui. Drumurile străbătute de biserica ortodoxă au dus la fixarea granițelor țării.

Biserica ortodoxă prin structura ei e vie, căci altfel n'am vedea cum veșnic flacăra sfântă e întreținută de sângele gălgăitor al martirilor, care se varsă pentru frumusețea statului.

Moartea tuturor tinerilor pentru crucea lui Hristos nu înseamnă că Biserica e vie? Cine le-a dat lumină în suflet de s'au ridicat cu atâta tărie în Crucea vremii, nu biserica ortodoxă, biserica vie?..

Dacă admitem că biserica de azi nu e vie înseamnă, atunci că trebuie să admitem că nu există Dumnezeu, și că eroii de ieri și de azi nu sunt eroi, ori o asemenea gândire ne duce la prăpastia în care ne îngropăm de vii”..

● **„Biserica și Școala”,** colecția dintre anii 1905-1939 inclusiv, se află de vânzare pentru un preț convenabil.

Cine dorește să o achiziționeze, să se adreseze — pentru informații — redactorului revistei, în Arad str. Mețianu 16.

Nr. 4478/1940.

Ordine circulare

Se comunică aci în copie spre executare ordinul referitor la procurarea obiectelor de cult și a altor obiecte în legătură cu serviciile religioase.

COPIE: Ca urmare la Decizia noastră Nr. 42180/1940, prin care se interzice, în mod absolut, părților constitutive și organelor de conducere ale cultelor creștine din țară să achiziționeze sub orice formă, direct sau indirect, dela magazinele evreești, oricare ar fi denumirea comercială sub care acestea ar exista, obiecte de cult, vestminte bisericești sau alte articole în legătură cu nevoile cultului respectiv, avem onoare a vă mai aduce la cunoștință, că potrivit avizului Contenciosului Ministerului Nr. 3383 din 17 Septembrie a. c. este strict interzis a se mai procura dela comercianții evrei, pe lângă obiectele mai sus menționate, orice obiect în legătură cu înmormântările și cu orice serviciu religios în asemenea ocaziuni.

Arad, la 5 Octomvrie 1940.

Consiliul eparhial.

Nr. 4498/1940.

Publicăm mai jos decizia Nr. 2864 din 24 August a. c. a Ministerului Educației Naționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 203 din 3 Sept. 1940, privind bunurile fostelor școli confesionale ortodoxe române din Transilvania și Crișana, cu invitarea, ca toți conducătorii de oficii parohiale din parohiile unde averile școlare, din orice motiv, nu sunt încă transcrise pe biserică, să facă imediat demersurile recerute pentru transcrierea acelor averi pe „parohia ort. rom. din.....” Decisul Judecătorei se va trimite aici, în copie, până la 1 Decembrie 1940.

COPIE: Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale; având în vedere că bunurile fostelor școli confesionale ortodoxe române din Transilvania și Crișana, statificate din punct de ve-

dere al învățământului după unire de guvernul Român, au constituit și constituiesc proprietatea parohiilor române ortodoxe și unite respective, fie că actualmente figurează în cărțile funduare pe numele parohiilor, comunelor bisericesti sau „Fond Școlar” (dotație învățătorească); considerând că din eroare unele din aceste bunuri au fost intabulate în ultimii ani pe numele Statului (Administrația Casei Școalelor și a Culturii Poporului) deși în realitate erau proprietatea parohiilor, după cum rezultă din circulara Nr. 25000 din 20 Septembrie 1922 a Dir. G-rale Cluj; Decidem: Art. I. Toate bunurile fostelor școale confesionale române ortodoxe și române unite din Transilvania și Crișana, sunt și rămân proprietate a parohiilor române ortodoxe sau unite respective. Art. II. Bunurile menționate de articolul precedent vor fi intabulate în cărțile funduare, din oficiu sau la cererea parohiilor sau Episcopilor, pe numele parohiilor române ortodoxe sau unite respective. Art. III. Dl director al contenciosului Ministerului Educației Naționale este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față. Dată la 24 August 1940. Ministru, D. Caracostea.

Arad, la 4 Octombrie 1940.

† Andrei Seculin
Episcop. consilier referent eparhial.
1-3

Nr. 4548-1940

În legătură cu ordinul circular Nr. 3943-1940, și în complectarea Deciziei Ministeriale Nr. 40529 din 27 August 1940, publicată în „Biserica și Școala” Nr. 37 din 8 Septembrie 1940, comunicăm spre cunoștință și conformare, modificarea acestei Decizii, precum urmează:

Copie:

Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, **Decizie.** Noi, profesor Traian Brăileanu, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, **DECIDEM:** Art. I. Dispozițiunile art. III. din decizia Ministerială Nr. 40529 din 27 August 1940, se modifică precum urmează: „Sunt exceptați dela prohibițiunile stabilite în art. I al acestei decizii, toți clericii cari se găsesc la conducerea și în administrarea cooperativelor și băncilor populare de ajutor mutual al clerului sau în instituțiuni cu caracter bisericesc, cultural sau filantropic. Membrii clerului cari sunt și în învățământ pot face parte din organele de conducere și administrație ale cooperativelor sau băncilor populare de ajutor mutual ale corpului didactic”. Art. II. Toate dispozițiunile contrare prevederilor art. I. ale deciziei de față, se anulează. Art. III și ultim: Domnul Director al Cultelor din Minister este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Decizii. Dată în București la 3 Octombrie 1940. p. Ministrul Educației Naționale, al Cultelor și Artelor (ss) Vladimir Dumitrescu.

Arad, la 9 Octombrie 1940.

Consiliul eparhial

Diecezana Arad.

Concursuri

Nr. 4413/1340.

Se publică concurs cu termen de 15 zile pentru îndeplinirea parohiei Grăniceri I, protopopiatul Chișineu Criș.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 28 jug. cad.
2. Stolele legale.
3. Birul preoțesc legal.
4. Intregirea salariului dela stat.
5. 3.000 lei (treimii lei) anual bani de chirie până la zidirea casei parohiale, din casa episcopiei parohiale.

Parohia este de cl. I.

Preotul va achita impozitele către stat și comună după beneficiul său preoțesc din al său.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta în termenul concursului Consiliului eparhial din Arad.

Arad, la 2 Octombrie 1940.

2-2

Consiliul eparhial

Nr. 4357/1940.

Pentru întregirea parohiei vacante Bodești, cu filia Mermesti, protopopiatul Halmagiului, se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile.

Venite:

1. Stolele legale.
  2. Birul parohial.
  3. Salariul dela Stat.
- Parohia este de clasa III (treia).
Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Arad, la 30 Septembrie 1940.

2-2

Consiliul eparhial

Nr. 4487/1940.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante Minead, protopopiatul Buteni, se publică concurs cu termen de 15 zile.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 29 jug. cad.
  2. Grădina parohială.
  3. Stolele legale.
  4. Birul parohiei legal.
  5. Salariul dela Stat.
- Parohia este de cl. III (treia).
Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Arad, la 5 Octombrie 1940.

1-2

Consiliul eparhial.

AVIZ

În vederea trimiterii cărților de religie pentru cursul primar și supra primar, P. C. Preoți sunt rugați să binevoiască a ne trimite prin Onor. Of. Protopopesc tabloul cu numărul cărților din fiecare clasă ce urmează să le trimitem.

Este de dorit ca numărul exemplarelor comandate să fie cât mai real, spre a nu se face spese cu remitențele.

Librăria Diecezană Arad